ABONNEMENTS

Indochine — Un an ..... 18$00 — Six mois 8 00
Union postale — Un an ..... 19$00 — Six mois 8 00

Annonces Légales
0$30 la ligne de 6 points sur justification de 3 colonnes quelle que soit la page.

Annonces Commerciales
On traite à forfait

Đông-Pháp Thời-Báo

NAM THỨ HAI SỐ 251
Ngày thứ hai
22 Décembre 1924

Tổng-lý Kim Châu-Bát
NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Le Courrier Indochinois
東法時報

MỖI TUẦN XUẤT BẢN 3 LẦN, NGÀY THỨ HAI, THỨ TƯ, THỨ SÁU

BẢO QUÁN
71, đường Mac-Mahon, 71
SAIGON
Dây thép nói (Téléphone)
Số 324

GIÁ BÁN
Đông-Pháp — Một năm ..... 8$00 — Nửa năm 5 00
Ngoại-Quốc — Một năm ..... 10$00 — Sáu tháng 6 00

Mua báo phải trả tiền trước
Mandat và thơ đề gởi cho
M. NGUYỄN-KIM-ĐÍNH

Báo báo gì, việc buôn bán hay là việc gì
Giám Đường Đông-Pháp

DANH VÀ LỢI

Danh và lợi là hai cái mồi ngon của đời, kẻ đời kẻ không vì lợi thì vì danh, người không vì danh thì vì lợi, ai không ai tránh khỏi hai cái mồi ấy, chỉ trừ ra những bọn không hiểu thời-thế, không biết xa nhìn rộng, cho danh lợi là vòng cương tỏa, bỉ danh lợi không thèm nói đến, lánh tục vô trần, không cầu ai biết mình, lấy tiếng là cao, cho mình là sạch, không biết thế [illegible] dụng, thì [illegible] không đem kể vào hàng nào. Thời-đại càng cạnh tranh, loài người càng cho lẫn đua đua theo đường danh lợi, người nào không danh, không lợi, hoặc người không danh [illegible] không thể [illegible] hai chữ danh lợi, cho là cái đồ [illegible] người, [illegible] không gì [illegible] này ta cần nghĩ [illegible] thường sẹp [illegible] sống [illegible] không [illegible] ấy khác [illegible] không [illegible] tôi chỉ xin [illegible] cái lợi [illegible] sau này.

Bất luận là nghề nào mà nghề nào không có lợi thì nghề ấy tắc không xuất hiện ra đời, dầu có xuất hiện [illegible] trường không bao lâu là cũng phải mất. Buôn không lời không ai buôn, hơn ngày sau không lời không ai học, làm ruộng không [illegible] không ai làm ruộng [illegible] không ai [illegible] trăm nghề đều vì lợi mà làm ra, tuy trăm nghề đều có phần [illegible] tri thức [illegible] mà mỗi ngày mỗi phát sanh, kỹ-nghệ vì lợi mà mỗi ngày mỗi tinh xảo, các nghề đều bổ [illegible] mà cạnh tranh [illegible] cạnh tranh sanh [illegible] bộ, nước mạnh dân giàu bởi đâu không phải [illegible] cái động lực của chữ lợi vốn là thật. Song có khi cũng vì lợi mà sanh ra hại. Làm người hao lời ngày đêm đau đáu bên lòng, ra vô chỉ nghĩ vì lợi, người chứ lợi không để ý đến vật gì, không phải lợi không nói, không phải lợi không làm, làm kẻ lấy lợi phỉnh sập nhau, làm kẻ lấy lợi giết hại nhau, thấy lợi không [illegible] con, không bằng [illegible], không có mình, lớn đến việc thế-giới, nước nầy đánh nước kia, nước kia cướp nước nọ, phá thành cướp đất, đổ máu phơi xương, chẳng qua cũng vì lợi. Lợi là một cái hung-khí, trăm ngàn sự thảm sai biết đâu không phải do cái ác lực của chữ lợi.

Cảnh trong trần đời không giờ nào là giờ không thay đổi, không vật gì là vật chắc chắn lâu dài, [illegible] cũng ngã, người vật có cây rồi cũng chết, duy có cái « danh » sống mãi với đời mà thôi. Có danh thơ như vậy, đáng bậu trọng như vậy, ai là người có tài nhiều trí mà không ham. Vì chữ danh nên từ xưa các đấng anh-hùng lập ra công kia nghiệp nọ, vì chữ danh nên từ xưa các nhà văn thơ tài-tử bạc đầu đeo đuổi bút nghiên, thầy dạy trên công dạy chữ lập danh, cha mong trông cho con cũng mong trông [illegible] lập danh, vợ khuyên chồng cũng khuyên chữ lập danh, ba-con hàng xóm chúc tụng nhau cũng lấy chữ lập danh, chữ danh có giá trị biết là bao! Người hão danh hay vực người lúc nguy, cứu người lúc khốn, giúp người lúc nguy, giúp người lúc bối rối. Người hão danh có chỗ kiên dè, có chỗ [illegible] sét, không dám nói cũng không dám làm cũng, phòng mà việc đó, đều có thể mua được tiếng khen của người, ấy [illegible] nước lập danh đó. Tuy nhiên, [illegible] cũng không [illegible] toàn hay, đã nhiều lắm ta đồng [illegible] một vài anh em trong [illegible] người [illegible] chỗ nhược-điểm của ta, biết chỗ ta [illegible] kỵ, nếu ta không tỉnh trước thì sẽ danh ta ngày phải đổ [illegible], hoặc khi gặp việc gì xứng đáng, có thể thêm vẻ vang được danh ta, mà có người bạn ta dự vào, tức không muốn ta chốn quê hương một bước, song mẹ em có dạy rằng: « Thôi con, mẹ sanh con ra, hết tình cho con ăn học, mẹ có trông mong rằng con làm nên mà báo đáp chút ơn dưỡng dục, song con hãy sẵn không là con dưỡng sửa trong mình, có [illegible] nhưng mẹ mẹ chỉ không một câu tiếng ở đây đó mà thôi. Chị ơi! vàng bạc mà đổi bằng bà chi nghĩ thân em chút phận mong manh, lúc bấy giờ em bỗng nghĩ lắm sao, thôi, cũng đành dạy gót nữ-nhi, hầu đáng em lòng tu mẫu.

Chị ơi! Ngày gió thấm thoát, như nước chảy, như hoa trôi, xuân thu em năm nay đã hai mươi có lẻ. Mới thoạt trước đây, em được cái thơ nhà, mẹ em bảo rằng, đã định nơi phối ngẫu cho em, khiến em phải từ chức ngay mà về, đạo nam sơn lỗ [illegible] kẻo quá mau quá thân bu [illegible].

Được bức thơ em bấy lâm ngao ngán nỗi cay đắng lòng lắm chị ôi! Nghĩ như em, lúc còn nhỏ thì lo chăm đến sách đến vở, lớn lên thì chẳng quản đến việc nhà, tề gia nội trợ, nào em có biết chút gì đâu: bây giờ mới tỉnh làm sao đây, hoặc chẳng nghe lời mẹ mà đành hiếu hỉ qua xuân xanh hay là liều chữ nghĩa-gia, thì [illegible] lỗi niềm phụ-đạo, lẽ nào phải lỗ xin chị chỉ giúm.

NGỌC-ANH

VĂN NỮ GIỚI

Thơ một cô-giáo gởi về quê cho chị em bạn

[illegible] hoa hoa bông [illegible] mặt mình đưa ân thu thủy, [illegible] tình bỗng chốc nghe [illegible] ngồi nhớn tan cảnh thế nầy!

[illegible] bút, khiến ngòi đen lên, [illegible] ngồi [illegible] cho chị.

Thưa chị, em từ khi giã nơi quê hương mà đến đây, [illegible] ngày mua [illegible] cùng mấy là trẻ thơ, đêm tìm bạn [illegible] phố tiểu-thuyết. Như vậy mà chị trưởng rằng đã dữ cho em khiến muộn chăng! Em nghĩ rằng: buổi còn nhỏ, mẹ em cho em đi học, tuy em chăm lo đèn sách mặc dầu chẻ thường khi gặp ngày hưu hạ thì em được chung vui cái thú ở gia đình, khi đi ở, lúc ra cửa, nào mẹ, nào em, mao bao con thân thích kẻ bối ngày [illegible], lúc bấy giờ, em những tưởng rằng: mẹ em cho em theo đến sách mấy đi năm, chẳng bao đâu em cũng được ở nhà, trước nữa [illegible] dưỡng nữ công nữ hạnh, đặng [illegible] gia đình, sau là miễng [illegible] mỗi miễng ngon [illegible] phụng mẹ [illegible] hôm sớm [illegible] đau [illegible] bằng cấp xong tôi đi có [illegible] ta cho em sang đây nầy nhằm chốn Chị ôi, thì thương như người ta thì lấy làm tình hạnh lắm cho, còn như đối với qua đi cảnh ngộ của em thì chẳng xiết là buồn bã chị ơi! Khi em vắng lịnh trên thì em không dám từ nơi mặc dầu, cho em cũng có tỏ dấu cho mẹ em biết rằng: [illegible] mẹ em có dạy rằng: « Thôi con, mẹ sanh con ra, hết tình cho con ăn học, mẹ có trông mong rằng con làm nên mà báo đáp chút ơn dưỡng dục, [illegible] nhưng mẹ mẹ chỉ không một câu tiếng ở đây đó mà thôi. Chị ôi! vàng bạc mà đổi bằng bà chi nghĩ thân em chút phận mong manh, lúc bấy giờ em bỗng nghĩ lắm sao, thôi, cũng đành dạy gót nữ-nhi, hầu đáng em lòng tu mẫu.

Chị ôi! Ngày gió thấm thoát, như nước chảy, như hoa trôi, xuân thu em năm nay đã hai mươi có lẻ. Mới thoạt trước đây, em được cái thơ nhà, mẹ em bảo rằng, đã định nơi phối ngẫu cho em, khiến em phải từ chức ngay mà về, đạo nam sơn lỗ [illegible] kẻo quá mau quá thân bu [illegible].

Được bức thơ em bấy lâm ngao ngán nỗi cay đắng lòng lắm chị ôi! Nghĩ như em, lúc còn nhỏ thì lo chăm đến sách đến vở, lớn lên thì chẳng quản đến việc nhà, tề gia nội trợ, nào em có biết chút gì đâu: bây giờ mới tỉnh làm sao đây, hoặc chẳng nghe lời mẹ mà đành hiếu hỉ qua xuân xanh hay là liều chữ nghĩa-gia, thì [illegible] lỗi niềm phụ-đạo, lẽ nào phải lỗ xin chị chỉ giúm.

NGỌC-ANH

---

nên giữ cái thái-độ hẹp hòi đang khinh bỉ là cái thái độ hay chê người mà ít hay khen người; hễ người nào có công-nghiệp phát-hiện ra với đời, thì ta nên khen ngợi người, kính phục người, chi bằng người là ân-nhơn của đời vậy. Thời-đại ngày nay là thời đại kim-tiền, người người đều ham lợi, ấy là lẽ cố-nhiên, ta không cần phải nói, ta chỉ thương cho người không hão-danh!

B. T.

DOC-GIẢ DIỄN-DÀN

THÊ BÌNH BÁO GIỚI

T. L. B. lúc sau nầy, số nào cũng [illegible] đăng bài thơ « Đông thiên đi vô » [illegible] « Gió tanh mây [illegible] bỗng mặt », đem hồi ông Lão-Ngoan là một nhà thi sĩ Nam-kỳ [illegible] « Đông thiên đi vô » không [illegible] bỗng mặt, là nghĩa [illegible] Đến như câu kết « Xung xăn từ khách [illegible] trên đường » *lữ khách* hay là *lữ khách*? Nếu như lữ-khách, [illegible] Đông thiên nầy lạnh lẽo, đã vậy đêm hôm mưa gió, gặp việc gì mà *xung xăn nhọn-nhằn* nữ vậy? Đi [illegible] trường của nhà [illegible] là thế nầy?

T. L. B., gần đây có đăng [illegible] nhơn sự thuyết » (Giáo-nữ chánh-trình, nữ bất trinh, quốc tức khuynh). Xem cái đầu đề thời cũng đã chan rồi, ! Mà nếu ai « rằng-rỏ » xem cho [illegible] chung thì thôi lại bất chan-ngán quá! Bất chan-ngán bao nhiêu lại bất cười « đau bụng » bấy nhiêu! Ôi! [illegible] vấn vấn-thuyết [illegible] trên [illegible] mà phê bình [illegible] lại thêm [illegible] vậy xin rồi tóm lại là ông « Chánh chủ bút » hay đăng [illegible] *bắt chước* người [illegible] xin nó, [illegible] ta « *nghiên cứu* » [illegible] « *nghiên cứu* », [illegible] « chưa nghiệm » tốt » ư!

T. L. B. số 273, bài « [illegible] Hồng-cung [illegible] Sài-gòn » [illegible] « *Rồi cứ để con ở nhà du đà để dặng coi cửa trông trăng thì lũ [illegible] cưới rượu rồi ôi. Phát lo đến [illegible] chừng nào!* » Văn viết như vậy [illegible] cũng *lên dong làm thầy*, cả không lý thú gì, mà lại không ăn nhập gì với đầu đề trên kia. Ông Mạnh-Tử hay tân, cho đồng-bào cái chữ « điên », mà ông lại quên ông đã « điên » quá đồng-bào! Không « điên » sao lại dùng văn *nhảm nhí ngông-cuồng* như vậy? Đã mất thời-gỳ khá tân rồi bởi lại vậy chớ trong hàng nhà giàu ở xứ ta, ai là người có con mà không cho đi học, để ở nhà « dạ-dú » như lời ông M. T. nói đó chăng? Chẳng những nhà giàu cho con đi học mà thôi, mà nhà nghèo thì phần nhiều ai ai cũng biết [illegible] là đều cần-yếu cho con người, nên cũng cho con đi học, trừ ra những người « vô địa lập chùy » thôi mới đành để cho con đốt nát, nhưng đó là một số rất ít. Nói qua sự xuất-dương du-học, thời vấn-đề ấy lấy làm phiền phức, tưởng trong mục « phê-bình » nầy không thể gì giải quyết cho đích-xác được. Nhiều nhà giàu có ở xứ ta muốn cho con xuất-dương du-học mà khó nỗi xin đi, các báo chữ tây có bàn giải nhiều lắm, không biết ông M. T. có được đọc không?... Đến câu *Vật giá vậy lâu chớ không ai vật giá vậy chứ* mà ông dẫn chưng đó thời đã cũ mèm, nếu đem câu nầy dùng trong mươi năm về trước thời có lẽ được, chớ ngày nay câu tục ngữ cũ mèm ấy đã thành « vô dụng » trong cửa miệng mọi người, trừ ra ông có lẽ còn nể cũ qua hay là [illegible] thời cựu quá mà không bỏ được! — Tôi muốn luận về cái lý thuyết của sự là phải, của ai là quấy, chớ còn như đến cách *làm văn* thì tôi xin dẹp lại, vì người biết lẽ [illegible] thời đã hiểu rồi. [illegible] nào là *văn xét cốt, văn xét cốt, văn thủ phụng, văn kiêm cơm*, đã có [illegible] giá trị gì mà phải bàn tới nữa.

T. L. B. số 274, bài xã-thuyết « Nghĩa nặng đồng bào », mục đích là để khuyến khích đồng-bào trong Nam hãy tỏ lòng nghĩa hiệp cứu cốt giống nòi đương phải buổi truân chiên lưu-lạc. Ôi! cái vấn-đề đáng vấn đáng trọng bao nhiêu thời câu văn đáng khinh đáng bỉ bấy nhiêu! Tác-giả nói gì mà ba [illegible] câu: *Cách el ta để cái tha [illegible] tâm mà để [illegible] lên tình lên nghĩa, ai chết mặc ai, ai còn trốt kệ, ta cứ lo gặt hái cho đầy vựa, nhóc bỏ, rồi ít ngày kên Chinh tôi bán lấy tiền mua sắm « điên khùng » mà ăn ba ngày Tết thì tôi [illegible]* cho đến tức ăn nói đi đã là muộn đi chăng? Cứ theo đầu đề là « Nghĩa nặng Đồng bào » mà dùng lối văn *quang xiêng bàng - bỗ, ảnh ổ ngông-nghênh*, người sẵn lòng nghĩa-hiệp nghe đến lời « vô-vị » như vậy cũng bất dừng-dưng! Cái gì mà ông gọi « điên khùng », cái gì đến nỗi « ăn bám »? Ôi! *Con oanh học nói! con kết bàm trả!* Đồng bào ta dừng ra gì dạy « [illegible] » mà lợt phai lòng nghĩa hiệp?...

Trung Lập số 275, bài « Các cô nữ [illegible] Đại Pháp » nói rằng: *Các đấng hoa mới lấy neo hà khỏi Saigon hồi 4 giờ chiều ngày thứ bảy 13 Décembre đó chẳng phải là chỉ đem có một mình đức Đông-cung Vĩnh-Thụy cùng quan Toàn-quyền nhơn vui lịnh phụ - nhơn qua Đại pháp-quốc mà thôi đâu; (thế là « ba mình » sao lại nói « một mình »!) còn đây lại có chở luôn các cô nữ học sanh đã sang qua du lịch Đông Pháp ta hồm rày (!) để trở về [illegible] quốc nữa.*

[illegible] chuyến nầy chở qua Pháp [illegible] Đông-cung V. T. 2 quan Toàn-quyền [illegible] 4 máy [illegible] nữ [illegible] « [illegible] » quan [illegible] mà chở một chuyến không [illegible] người, [illegible]!

[illegible] bao nhiêu [illegible] Quân-tử [illegible] thế nào? Ông Lão-Ngoan [illegible] *Quân-tử hay bay người chỗ hay, mà hay giấu người chỗ dở...* Thế [illegible] người quân-tử chẳng là hiểm lắm! Nếu giấu người chỗ *dở*, người lầm tưởng là chỗ hay, rồi người cứ theo đuổi cái « chỗ dở » hoài, thời biết bao giờ mới đến cái địa vị « hay ho » cho được? Than ôi! Nếu xã-hội ta mà có nhiều người « quân tử » như của ông [illegible] đó thời chẳng là nguy lắm! Nguy lắm! Ông nói: *Quân tử nói tối ngày chẳng khoe mình, làm gì đời không sai phép....* Thế thì người quân-tử hay nói làm sao? Vì ông cho rằng « nói tối ngày », nên quả vậy thì tôi cũng tăng cho lẫn « Quân-tử-kết's!! Ông lại nói *Tiểu nhơn không biết tự-phụ mà hay thị-thị*... Đó! Ai hiểu thế nào thì hiểu! Văn của ông Lão-Ngoan ngày nay là thế! Văn của bào T. L. ngày nay là thế? Quân-tử phi phi! Tiểu-nhơn thị thị!! Phải vậy không? Ông [illegible]! Ông luận về cái vấn-đề nầy, mà ông có tự biết ông ở vào lực nào không ông nhỉ! Và ông có nhớ câu « Vô tiểu-nhơn bất thành quân-tử » không, ông nhỉ!!

T. L. số 277, « Người chẳng đồng nhau, bởi có duyên cớ ». Mới nghe ra câu đầu, nói « Có nghe *Triết lý gia nói rằng: Muôn vật hóa sanh trong trời đất* (Tới đây tác-giả chấm câu). Cái chấm câu của tác giả thật là tức quá, phiền quá! Chẳng những một bài nầy mà thôi, nhiều bài khác cũng như thế. Trong tờ soạn *Trung-Lập* cũng phải mướn một ông thầy « chấm câu » mới xong! Còn không biết ông Lão-Ngoan nói « người chẳng đồng nhau » là đồng gì? Đồng tông, đồng tánh, đồng hội, đồng thuyền, đồng khí, đồng thinh, đồng tâm, đồng ý, hay là đồng... gì nữa?

T. L. số 278, bài xã-thuyết « Nghề làm mắm mà cũng đòi giữ », tác giả *làm văn* mà công kích người *làm mắm*, thế mà cái bổ của chan mắm kính-nhiễu ở đâu nó phăng-phắt, không sao ngửi được! Thực là: « hơi thừa dương nầy ra vào đâu đây! » Rất lại ông nói: « *đến sau danh nết lợi cố [illegible] lại với đông tham tâm muốn cho gặp mối giàu mà thành ra hư hại thì nghề coi có phải « dại » chăng?* Ông Mạnh-Tử [illegible] thiệt nghề quá phải chơi! Bài luận nào của ông mà ông cũng tăng cho Đồng-bào là « điên » là « dại » [illegible] dầu cho ông có tài văn thế nào thời ông cũng chẳng nên nghiêm-khắc quá mà tiểu-ma người ta, huống chi ông đối cùng xã hội đã có địa vị gì.

Trung-Hoa nội biến

Tuần trước tôi lược thuật cuộc nội biến bên Trung-quốc, tôi có nói rằng: Đoàn-kỳ-Thoại đã vào Bắc-kinh tạm lãnh chấp chánh dặng điều đình cuộc hòa bình, có Trương-tác-Lâm, Phùng-ngọc-Tường, Lư-vĩnh-Tường, và Hồ-cảnh Dực phò tá, lại Tôn-đạt-Tiên ở Quảng-Đông cũng lên mà hội diệp. Còn Ngô-bội-Phu thì hiệp với Độc-quân mấy tỉnh ở dọc theo sông Dương-tử-giang mà lập Hộ-biến quân Chánh-phủ tại Võ-Xương, quyết chống cự với Chánh-phủ Bắc-kinh.

Hai phe giành nhau như vậy, ai cũng tưởng là bên Trung-Hoa chẳng khỏi sanh một cuộc giặc lớn hơn giặc mấy tháng trước nữa. Nào dè mới 2 tuần nay mà sự dữ cọi có mối bóa ra sự hiền, ấy cũng là nhờ sức Đoàn-kỳ-Thoại giới điều đình nên mới được như vậy.

Khi mấy Độc-quân ở Bắc-kinh là Trương-tác-Lâm, Phùng-ngọc-Tường v. v. [illegible] Ngô-bội-Phu lập Hộ-biến quân Chánh-phủ tại Võ-Xương, rồi phân phú các chiến tướng định kế đánh phe Bắc thì Trương-tác-Lâm với Phùng-ngọc-Tường nổi giận, quyết phân binh kéo xuống thâu phục mấy tỉnh thuộc miền Dương-tử giang. Binh phân làm Tây lộ và Đông lộ. Tây lộ có Phùng-ngọc-Tường làm Tổng-tư-lệnh, Hồ-cảnh Dực làm Tổng-chỉ-huy, Tô-Ngọc làm Phó chỉ-huy, dẫn quốc-dân quân xuống đánh Hồ-Bắc. Đông lộ thì Lư-vĩnh-Tường làm tổng-tư-lệnh, Lý-cẩm-Lâm làm tổng chỉ-huy, Trương-học-Lương làm phó chỉ-huy, dẫn Phụng-thiên quân xuống đánh Giang-Tô.

Hồ-cảnh-Dực dẫn binh đã xuống tới Hà-nam, lại có binh Thiểm-tây ra tiếp ứng. Còn binh Đông-lộ cũng đã kéo xuống tới Sơn-đông, thế Bắc-Nam cũng phải khai chiến. Vì Đoàn-kỳ-Thoại chủ hòa, chớ không chịu chủ chiến, nên lúc ấy mới tuyên bố cho các tỉnh ở theo sông Dương-tử-Giang khuyên phái hồi tâm cử đại-biểu lên Bắc-kinh dặng nghị cuộc hòa bình trong nước. Kỳ-Thoại lại khuyên Tô-nhiếp-Nguyên với Ngô-bội-Phu phải từ chức không nên tranh đấu, rồi dạy Hồ-cảnh-Dực với Lư-vĩnh-Tường đình binh, đợi coi các tỉnh ở Nam liệu lượng lẽ nào, như không tuân lời sẽ tấn binh công kích.

Hồ-cảnh Dực vừa mới giáp chiến thắng Ngô-bội-Phu một trận, kế được tin nên phải đình chiến, còn binh Phụng-Tô-liên thì đóng trong tỉnh Sơn-đông chớ chưa vào tỉnh Giang-Tô.

Tại Quảng-đông Hồ-hớn-Dân nhiếp chánh thế cho Tôn-Văn, lại dạy các tướng xuất binh đánh Phước-kiến, Giang-tây và Hồ-nam. Mấy Độc-quân và tỉnh trưởng ở dọc theo sông Dương-tử giang thấy binh Bắc-kinh thế mạnh, lại dưới Nam dấy binh nổi, ai cũng sợ thọ khốn, nên lải rải bỏ Ngô-bội-Phu với Tô-nhiếp-Nguyên và sai đại-biểu lên Bắc-kinh mà nghị hòa.

Mới có tin báo rằng Tô-nhiếp-Nguyên đã từ chức và đã sang qua trú ngụ tại Thượng-hải. Còn Ngô-bội-Phu tại Tín Dương châu có thế nên cũng đã qui hàng Bắc-kinh rồi.

Tôn-Văn ở Thượng-hải qua Thần-Hộ (Nhựt-bổn) rồi ngày 4 Décembre đã qua tới Thiên Tân. Đoàn-kỳ-Thoại, Trương-tác-Lâm, Phùng-ngọc-Tường đều có phái người ra Thiên Tân nghinh tiếp. Ở Bắc-kinh các bội đoàn-thể đều sửa soạn nghinh tiếp Tôn-Văn rất trọng hậu. Nhưng vì Tôn-Văn có bịnh

---

đối cùng làng văn đã có giá-trị gì, nghiêm-nhiên *lên dọng làm thầy*, muốn « mắn » ai thời mắn sao?

Ông dám chắc rằng ai « dại » ai « khôn » mà ông hạ bút quyết đoán ngay vậy? Ông ơi! Nhưng dầu thế nào, xin ông hãy nhớ giùm câu nầy: *Khôn hẳn, dại hẳn, đều không có hại, rất ngay - hiểm là người nửa dại nửa khôn!*

NHIỆT-THÀNH.

Hãy hút thuốc chưa vấn và vấn rồi hiệu

'CA-LOP'

vì mùi dã ngon mà lại không sanh bịnh

Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74)
tặng cho Kho Sách Xưa của Quán Ven Đường.

Đồ âm công kiểu văn minh học đạo khiên hoặc đi xe hơi công dụng của Huỳnh-tri-Phu đã chế tạo ra hơn 10 năm rồi lục châu đều biết tốt và đẹp nhứt trong nước Annam, nay dọn dẹp cho mướn tại Cholon đường Cây-mai số nhà 33 và 33 bis cần dùng xin đánh dây thép hoặc gởi thơ nội trong một ngày sẽ có đồ đem đến tận nơi chờ bằng xe hơi không trễ, giá từ 100$00 sắp lên sẽ có đồ đi xứng đáng

nên phải tạm ở tại Thiên-Tân, chưa vào Bắc-kinh được.

Phùng-ngọc-Tương thấy Trung-quốc đã gần thái bình, không muốn mang tiếng tham danh lợi, nên từ chức quốc-dân quân tổng tư-lịnh, tính đi du lịch bên Âu và bên Mỹ ít năm, song Đoàn-kỳ-Thoại không nhậm lời mà Ngọc-Tương cứ nài xin mãi.

Trương-tao-Lâm đã dẫn quân Phụng-Thiên ra khỏi Bắc-kinh và đóng tại Thiên-Tân đặng cho đại biểu các tỉnh thương thả mà nghị cuộc hòa bình.

Lại có tin rằng Đoàn-kỳ-Thoại cấp bằng Vương-tập-Đường làm Tổng-lý Ngoại giao bộ, còn Lý-liệt-Cầu làm Giang-Tây tỉnh trưởng thế cho Thái-thanh-Hoàn.

Cũng có tin nói rằng các vị lãnh-tụ đương ẩn quyền tại Bắc-kinh, tính phế các nghị viên quốc hội mà tuyển cử nghị viên khác cho mau chóng đặng có tuyển cử tổng thống.

VIỄN-HOÀNH.

Một cái dịp tốt cho các ông điền chủ Nam-kỳ

[illegible]

Và Nam-kỳ nay nếu không nhân nóng thì tưởng rằng không có ngày nay mà được đó sẽ về vang như vậy. Thấy vậy mà tôi lại còn tiếc cho các ông, tiếc là các ông có tài-sản, có tư-cách, có thế-lực mà vẫn để lắt lẻo xa mình mấy con *đi-lợi*, khiến [illegible] thấy ta ở hèn mà [illegible] hằng lấy làm tức lắm ư!

Cái đi-lợi [illegible] *khẩn đất hoang*, khẩn đất hoang [illegible] thì đã nhàn mà [illegible] là một cái công việc [illegible] rõ. Nhưng mà đây không [illegible] các ông có tài sản, có [illegible] làm được ngay.

Tôi đã nói rằng: *Một cái dịp tốt* ấy là tôi nói [illegible] làm trong [illegible] Thương thường các ông sẵn có tư-tiền cũng mong làm làm sang vẫn có nhiều điều khó thật nhứt là các ông điền-chủ sự thiếu nhân-công, thiếu Nam-kỳ nầy kiếm nhân-công [illegible] nữa là nghề khẩn đất hoang làm ruộng. Lại càng khó hơn [illegible] đông, và cái nạn người cho [illegible] tánh chất nai-lao kiên nhẫn, nghĩa là hạng người quen chịu khó nhọc. Nam-kỳ nhân-công đã ít mà người lại sanh trưởng về chỗ phong phú, ít người có tánh nai lao như vậy thì các ông lấy sự khẩn đất hoang là khó công phải lắm.

Dịp tốt nầy là đương [illegible] nhiên [illegible] hàng người nhẫn nại.

Các ông phải biết cái hiện-tình xứ Trung-kỳ bây giờ là nhằm về lúc dân vừa bị cái thiên-tai nào lụt mới rồi, phần nhiều nhà cửa trôi, ruộng lún thất, cha con chồng vợ [illegible] bây giờ các ông nên thừa lấy cái dịp nầy mà xuất tài lực ra, ra Trung-kỳ mà chiêu-mộ, muốn bao nhiêu [illegible] nhân-công đã rẻ mà lại được nhiều, tưởng rằng dễ cho các ông làm nên công việc mà lại [illegible] thấy cái thành-hiệu tương-lai vậy.

Cái chủ-nghĩa ấy, tôi còn nhớ năm xưa tôi đăng đã nhiều bài xã-thuyết yêu cầu Chánh-phủ ra ơn thi hành cái chánh-sách di-dân [illegible] mấy năm nay ở Trung, Bắc-kỳ nhiều người du-lịch đến Nam-kỳ đạo qua miền Lục-tỉnh thấy rõ được các tình hình như vậy, vẫn quan quyền nhựt-ký, phần nhiều cũng mong mỏi về sự di-dân khẩn đất, kẻo Nam-kỳ hoang thổ còn nhiều.

Vả lại các ông mà muốn cử hành trong lúc nầy lại còn có một cái danh-dự rất lớn lao cho các ông nữa; nghĩa là đem một số tiền hữu dụng mà làm nên một sự thi-ân, ai chẳng đồng-thanh mà khen ngợi các ông rằng: Thật là người vị nghĩa đồng-bào, thương người đồng-loại, dắc dìu giúp đỡ nhau trong cơn đói khó [illegible] danh dự ấy có phải ngàn năm vẫn [illegible] ghi nhớ đó ư.

Các ông sẵn có tư-cách, sẵn có tài-sản, sẵn có thế-lực, và lại sẵn gặp cơ-hội nầy nữa, nếu muốn lớn lao thì chung sức lại, nếu muốn đủ sức lắm thì biệt lập ra [illegible] *Đại học* [illegible] *thiên nhơn hưu thế, hưu* [illegible] ngày nữa [illegible] *thiên nghĩa nhơn hưu* [illegible] là dương lý.

[illegible]

Lê-văn-Phong

Khảo về phong-tục nước Chiêm-thành Hồi

Chiêm-thành cũng là một nước [illegible] song [illegible] truyền mấy ngàn năm [illegible] không [illegible] vang gì [illegible] thế-kỷ nay.

Bây giờ xét ở Nam-Việt ta thì hồi đời tiền [illegible] Chiêm-thành [illegible] cũng thì [illegible] chứng rằng Chiêm-thành có danh-miện nước bắt đầu vào khoảng thế-kỷ đó vậy. Hồi sao mà đem chứng vào khoảng thế-kỷ [illegible] Vì [illegible] Hồng-Vương [illegible] Nam ta chia ra làm 15 bộ mà [illegible] Trung-phần, Nước-nam [illegible] đất của nước Chiêm-thành lại vào trong [illegible] đó.

Địa phận của nước Chiêm-thành ngày xưa [illegible] ở tỉnh Quảng-bình (Đồng hới) sắp vô đến tỉnh Bình-thuận (Phan-thiết).

Chúa Chiêm-thành thất thế với nước Nam ta nhiều [illegible] từ đời nhà Trần, cho đến triều-Lê thì nước ta lại vào chiếm được gần nửa phần đất Trung-kỳ bây giờ mà đặt quan Thủ-lãnh. Từ khi được Triều-đình Hoàng-đế ta vào chiếm cứ đất ấy thì ngài đánh đuổi và khai-thác làm kho tàng cho nước Chiêm-thành phải tiêu-diệt.

Coi vậy thì đủ biết rằng triều nhà Nguyễn ta mở mang bờ cõi thêm, công nghiệp hết đường nhớ.

Hiện nay ở Trung-kỳ từ Đồng-hới sắp vô, vẫn còn những cái tháp cổ của Chiêm-thành di tích lại nhứt là tỉnh Quảng-Nam sắp vô đến Bình-thuận thì lại nhiều hơn.

Tóm-lại chúng nó thì ngày nay không còn bao nhiêu: ở Phan-rang thì có một huyện An-phước, Bình-thuận thì huyện Phanrý là rốt những người chúng nó, còn các chỗ khác như là huyện Tuy-phong, huyện Hòa-đa (Phan-thiết) thì nó ở lẫn lộn với làng mình, song trong ấy có biệt ra từng xóm, xóm thì người mình, xóm thì người Hồi, thuế-khoa họ thì có Lý-trưởng, Chánh-tổng, [illegible] huyện [illegible] thâu nạp.

Người họ [illegible] giống như người [illegible] song có khác [illegible] mà [illegible] được trong [illegible] vàng [illegible] tinh.

Tánh họ thì sống nhơn [illegible] mình đến [illegible] rất kém nhiều.

Tiếng [illegible] nhiều giống [illegible] Nam thường [illegible] là tiếng [illegible] thì [illegible] thì [illegible] thì

GRANDS MAGASINS CHARNER

Những lễ-mễ trân trọng, các sự demđiểm lành, các của cho quí báu, trong lúc Tết, thì không gì qua những hộp đẹp-xinh huê-lệ đựng chocolat, dragées, marrons glacés, nougat, vân vân...

Hàng Đại-thương Sạt-ne (Grands Magasins Charner) hằng lo cho vừa lòng các mối hàng, nên nay đã chưng dọn bày ra rỡ-ràng trước mắt thiên-hạ, mà định giá nơi không đâu dám sánh, những mấy thứ mức kẹo danh tiếng như hiệu « LA MARQUISE DE SEVIGNE », « LA REINE MARGOT », « JACQUIN », vân vân...

Đây xin kể sơ một vài món và biên giá ra, chư-tôn rỗ rồi thì thế nào cũng đến xem các món phẩm bày tại hãng.

Chocolat	Marquise de Sevigne	le kilo....	55 frs.
—	« Jacquin »	id. ...	36
—	« La reine Margot »	id. ...	36
Dragées amendes fines		id. ...	24
Fourrés extra Jacquin		id. ...	32
Pralines Bourbon		id. ...	36

Thông thơ của hàng số 328

Dây thép nói { 1. Thông Quản-lý số 140 / 2. Tại hàng buôn số 163

Đánh dây thép đề : MAGCHARNER

SOCIÉTÉ INDUSTRIELLE DE VINH-HOI

Ins-ans 150 Boulevard Charner — Saigon

LÒ CẠO MỚI CHẾ TẠO TẠI VINH-HỘI

Hà-nội Annam

Nếu [illegible] mua gạch thì Chư-tôn ắt hằng vừa lòng chẳng sai.

Vì sự chế tạo đã [illegible] nên chư-tôn dùng đến một lần thì thấy [illegible]

Vì [illegible] hơn thứ gạch thường [illegible]

Vì thứ gạch [illegible] và cát trắng ở Hà-nội [illegible]

Nếu Chư-tôn [illegible]

Vậy, hãy [illegible]

XƯỞNG THỢ MỘC CHẠM VÀ CẦN CỬA

M. Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA

sáng tạo năm 1901

Đường chánh tại LAITHIÊU (THUDAUMOT) Quan 4 Quarry

Đường mé sông chạy đi ra

TIỆM NGHỀ ĐỒ THỜ ĐỦ MÓN

1° Tại Mỹtho trong mé sông, nơi bến tàu và xe-hơi; 2° Tại Cholon đường mé sông, ngay cầu thủ chánh khách-trú. 3° Tại Travinh đường chợ, ngay Tòa-bố; 4° Tại Bachoeu đường mé sông, nơi bến tàu.

Xưởng nầy có đóng sẵn đủ thứ bàn, ghế, tủ, văng, đều đóng toàn cây danh-mộc như : Trắc, Cẩm-lai và Dỗ mà chế tạo nhiều kiểu khéo lắm, thợ làm thật hữu-tình-nhã, không bỏ giá đắt. Bày bán danh tiếng, được chư quí vị bao-gia khen ngợi vì sự kỹ-càng chắc-chắn rất vừa lòng.

Kính mời quí khách đến xem chơi, nước mưa hay là gió thổi ý, tôi sẵn lòng tiếp rước và hồi ân lắm.

Manager và đây thay thế M. NGUYỄN-HIỆP-HÒA, Laithieu.

NHÀ SON MÀU XANH, tại Đường *Bonnard số 90, Saigon*

LÀ TIỆM

DÔNG-NAM-MỸ

Chuyên khắc các thứ [illegible] đóng giày tây giày ta, đóng đồng đồng bà, son nít, đủ [illegible] bán tây mới [illegible] kiểu nhiều mẫu bán buôn, bán lẻ, [illegible] các thứ TRÀ DÀU-KUÂN NINH THÁI-LIÊN-TÂM [illegible] rất thơm và ngon. Cao Lên-Hiệu [illegible] tinh thần và thuốc chữa [illegible] rất công hiệu, xin mời quí khách [illegible]

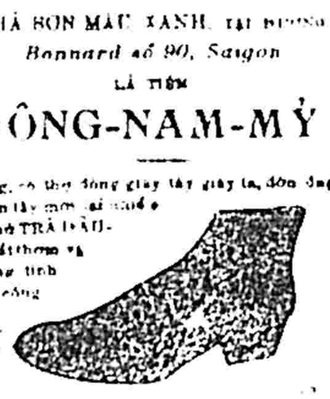

Các thứ hàng [illegible] bán sỉ tính giá [illegible]

DÔNG-PHÁP THỜI-SỰ

SAIGON

GIÁ BẠC

Kho nhà [illegible]	101.	10
Đông-pháp Ngân-hàng (Banque de l'Indochine)	10	15
Trung-hoa Công-nghệ Ngân-hàng (Banque Industrielle de Chine)	10	10
Hongkong et Shanghai	10	25
Chartered Bank	10	15

GIÁ LÚA GẠO

Mỗi bao một trăm khiếm chở đến nhà máy, tính môn [illegible]

Lúa Vinh-long	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Lúa [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Lúa Bắt-rau	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Lúa Bắc-liêu	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
Lúa Cà-mau (trắng)	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

Đồng Thay [illegible] Thành phố [illegible]

THỰC ÁN THẦY NHƯỜI

[illegible] đồng-bào tỉnh Quảng-Nghĩa [illegible] rất đã xảy ra một [illegible] khuất của [illegible] phải [illegible] cho [illegible] kẻ [illegible] hoặc kẻ phế nào [illegible] trong tăng [illegible] phần mình [illegible] đến người đồng một [illegible] thế [illegible] của địa-vị của [illegible]

[illegible] chẳng như [illegible] khá [illegible] giữa, [illegible] trong [illegible] kẻ [illegible] cho [illegible]

[illegible] trong [illegible] có một nhà kia trong [illegible] gió vàn cao tận [illegible] ngồi, [illegible] lửa mà nấu [illegible] chạy đến [illegible] rồi nhà [illegible] chẳng [illegible] mang đến bị cháy thiêu chết [illegible]

Hàm thay một nhà chết cả năm mạng, đến [illegible] rồi [illegible] đi chôn. [illegible] thân tích [illegible] mà đến, nghe [illegible] chỉ bảo quan sở tại đến khám rồi thì dân làng đem ra [illegible] mà chôn; [illegible] lễ công tôi rất thế thân nên đem ra [illegible] vài lát cạn cạn sơ rồi lấp rui cho [illegible]. Vì thế mà [illegible] ba ngày sau đã thấy [illegible] mới [illegible] bị [illegible] bởi lên mà ăn. [illegible] khuất gần [illegible] cho [illegible] nên [illegible] mà ăn.

[illegible]

CẢM ƠN

Ông Phạm Kim Thinh, cựu Cai tổng hàm Thanh Liêm trên và thân tộc ông Phạm [illegible] Chiêu, Hương cả làng [illegible] thảm ơn chư quí chức và thân bằng cố hữu [illegible] phần [illegible] của bịnh nội trợ và linh thần mẫu

FABRIQUE DE CASQUE FANTAISIE

Vente en gros et détail

GRAVURE SUR METAUX

MAJUSCULE

TRẦN-DUY-BÌNH

38 đường Guynemer đường d'Adran cũ

SÀI GÒN

TIỆM LÀM NÓN DỦ CÁC THỨ

Bán sỉ và bán lẻ

Khắc [illegible] thứ con dấu bằng đồng, bằng [illegible] đồng và bằng đá cẩm-thạch

Hòa-An-Lữ-Quán

89 Rue Georges Guynemer 89 — Saigon

Phòng ngủ mới cất rất đẹp và tinh khiết, lại có 3 cái nhà thính để quí-khách thưởng-ngoạn ngâm-thi. Trên lầu từ rất nên mát mẻ. Xin chư quí hữu có dịp đến Saigon, hãy đến một phen thì rõ.

Bổn-Chủ-Nhơn

TRƯƠNG-NHỰT-TÂN phê-tự

Thay cũ đổi mới

Kính cùng lục-châu quân-tử, cảo giới đồng bào đặng rõ. Bấy lâu công nhờ đồng-bào, ra ơn chiếu cố, tưởng nghĩa thâm giao, nên mấy nhà khách-sạng của chúng tôi đến ngày nay đặng bền vững, còn thấy tín tuổi trong thương trường, thiết là chúng tôi hết lòng hậu cảm qui khách.

Vì tính quyền thực sang lâu sáng nặng, nên chi phần đông trong qui khách đều muốn đến khách sạng của chúng tôi. Bởi cớ ấy cho nên số phòng càng ngày xem thanh ra ít, khó nỗi bề đáp qui khách cho vừa lòng.

Vậy mấy khách sạng của chúng tôi hiệu là :

1° Nam-Thành Khách-Sạng ở đường Colonel-Grimaud số 21 và 23,

2° Nam-Trung-Khách-Sạn ở đường Alsace Lorraine số 103 và 105,

3° Nam-Hưng-Thành Khách-Lầu ở đường Amiral Rose số 18 và 20, đều mở thêm rộng rãi sạch sẽ, ngõ hầu khỏi phụ tấm lòng hoài cố của quí khách trong lục-châu.

Mấy tiệm đều ở gần xe lửa Saigon-Mytho Khánh-hòa, cũng tôi xin hết lòng tiếp rước cho vừa ý đồng bào.

Này kính ✓

Quảng-ký, M. Hồ

TRƯƠNG-THÁI-TRÙ

Chủ nhơn

NAM-CHÂU KHÁCH LẦU

Rue Amiral Courbet Saigon số 23 và 25

Phòng cách sẽ lắm, thiết rộng rãi, rất thanh-tịnh và lại khoan-khoái Giá rẻ.

Qui khách tiện đường ghé nghỉ tại « Nam-châu khách lầu » chắc đều đặng vừa ý. Bếp rất khuôn phép.

Có xe-hơi, tiện cho qui khách khi muốn du-lịch.

Lâm-quang-Rot.

Chủ nhiệm.

Trần-quang-Xuân

138, Rue d'Espagne

TẠI CHỢ MỚI SAIGON

Bán sỉ và bán lẻ

Đồ nhậm đủ thứ.

Đồng hồ đủ kiểu, đồng hồ thường.

Giày dép Bảo-kỳ.

Ghế Thonet thiết.

Mền nỉ, mền bông.

Xe máy và đồ phụ tùng.

Đồ tạp hóa, vân vân...

GIÁ NHẸ

Bánh Quy [illegible]

Lúc đi [illegible] nhà, hoặc dạo chơi, tàu giả, lên quan [illegible] nên [illegible] hiến vài hộp bánh Quốc Nữ, thử xem nghe [illegible] của gái nhà khi bạn đến thăm, đem ra đãi [illegible], khi dùng cơm rồi ăn vài bánh uống nước thì chẳng có chi hơn.

Bánh Quốc Nữ là một thứ bánh làm rất tinh khiết, có beurre có sữa, có chocolat, và vanille, lớp thì có hộp theo kiểu tân mỹ, lớp thì bán lẻ, mỗi buổi sáng đều có bán tại chợ Bến Thành lại chẳng có gởi bán tại tiệm bán hàng tây, hàng tàu của M. Nguyễn khắc Trương số 82 Boulevard Bonnard.

Envoi contre remboursement và trên 16 cặp thì tiền gởi tới chịu.

Nguyễn-đại-Thân

13 Rue Lareynière.

TIỆM ĐỒNG HỒ

Bán sỉ và bán lẻ đồ phụ tùng

đường Lucu [illegible] và tốt (Mới-hộ) Saigon

Trần-văn-Hiệp, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ : Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là xe mui, xe hai bánh, xe kiểu, xe kéo và cũng có bán các thứ xe cũ gần lại chắc chắn; có bán đủ xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây gỗ tốt bền lâu chở lại, cao-su đặt đã thay trong bánh, kiểu đóng tây, đồ bằng [illegible] chiếc và xe song mã bằng da [illegible] rất khéo và chắc, có bán yên cốt, chuông đạp hai tiền, bánh đồ thắp đèn khi đi theo xe. Sơn xe — và sửa xe.

Cái xin qui khách có dịp đến Mới-hộ xin ghé lại tiệm tôi một khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiểu mua giúp tôi ngài, thì tôi rất cảm ơn lắm. Cũng như qui khách ở xa muốn gởi thư hỏi thăm món chi cũng giá cả tôi sẵn lòng hồi đáp.

Chủ-nhơn cẩn khải.

A. DENHOLM

N° 36-38, Rue Lefèvre N° 36-38.

SAIGON

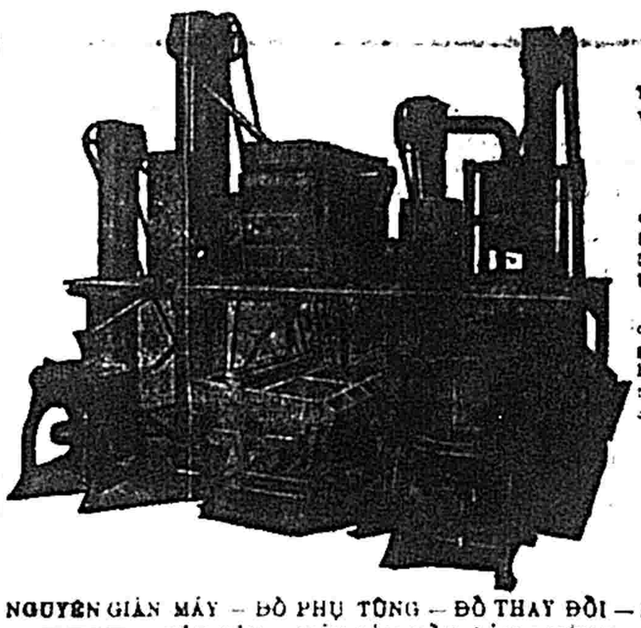

THIỆN NGHỆ và VIỆC BÁN MÁY XAY LÚA GẠO

Đã ráp hơn 30 cái nhà máy từ 10 tấn cho đến 500 tấn ở tại Đông-Pháp.

Cam kết chắc chắn về sự làm gạo xay ra đặng bao nhiêu và sự bền bỉ chạy tốt của máy móc.

NGUYÊN GIÁN MÁY — ĐỒ PHỤ TÙNG — ĐỒ THAY ĐỔI — DÂY TRẦN EMERIE — VÂN VÂN — MÁY LÀM DẦU, LÀM ĐƯỜNG — MÓ-TỪ NỘI SỐ-DE V. V. GIÁ PHẢI CHẲNG

F. MARTY

188 - Boulevard Charner — SAIGON

Soieries — Dentelles — Broderies

Laine blanche et couleur

Toiles — Cretonne et batiste pour lingerie

Velours et Soieries pour robes

Soie d'Alger pour broder

Tissus et rideaux pour ameublement

Services de table en blanc et couleur

Serviettes de toilette

Expéditions dans l'Intérieur

NHÃN CON-BÒ MÀU ĐỎ

THÙNG BA-RÍT MÀU VÀNG

Rượu Chác Đỏ

" Rivesaltes "

VIN ROUGE SUPÉRIEUR

Rượu Chác Trắng

" Courtalet "

VIN BLANC SUPÉRIEUR

Tốt thượng hạng và ngon hơn các thứ nhãn hiệu khác.

Chư-tôn có mua rượu chác hoặc đỏ hoặc trắng, hãy nhìn cho đặng nhãn « CON-BÒ » *màu đỏ*, nhãy trên thùng « BA RÍT » *màu vàng* như trên đây vậy, mới là rượu chác thiệt tốt, thiệt ngon của Bổn-hãng, kẻo lầm thứ giả mạo tốn tiền mà vô ích.

Có gởi bán, tại Saigon-Cholon và khắp cả Lục-Tỉnh Tiệm nào đều có trữ bán sỉ và bán lẻ.

HOTEL D'ANNAM

Nam-Việt Khách-Lầu

N° 77 à 83, Boulevard Charner

10, Quai Le Myre de Vilers

Đường Kinh-lấp, đường Carabelli mé đường mé sông Le Myre de Vilers, SAIGON

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Chủ tiệm

Kính cùng Quí-khách rõ: tôi đặt một tiệm ngủ hiệu là HOTEL D'ANNAM (*Nam-Việt Khách-Lầu*) phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, cũng có đặt phòng ở từng dưới để được tiện Quí-khách, xin Quí-khách thăm viếng đi Saigon đến tiệm tôi mà nghỉ lấy làm thong thả lắm.

Lại tôi mới mở thêm một giải phòng ngành rất mát mẻ tại đường mé sông Le Myre de Vilers, tối trước ga xe-lửa nhỏ cũ, nhà số 10, Saigon.

HUỲNH-HUỆ-KÝ, Cẩn khải.

Thiệt-nghiệp-xưởng

F. NAM & L. LỤC FRÈRES

Đường Pellerin mãn bài số 142-144

SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết, tẩy sắt đủ kiểu.

Rèn sắt bông và các thứ kim khí rất khéo lắm.

Sửa súng và đủ các thứ khí giới.

CHUYÊN NGHỆ — Mài dao lớn nhỏ, mài kéo, dao cạo, vân vân, dùng máy điện đá mài thật bén — *Soudure Autogène.*

Rèn các đồ phụ tùng theo kiểu và tìm thường và đúng chỗ.

RÈN CHƯƠNG SẮT

VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUÊ-VIÊN

LÀM ĐỒ BẰNG SẮT

Cửa nghỉ rào sắt, cửa và rào sắt đủ kiểu đồ rào mà.

Làm kiểu kiểu mỹ và kiểu thường. Ống khóa và chìa khóa thiệt chắc.

Có thêm đồ thần-tài (paratonnerre) chế tạo và sửa máy mác xe-hơi, xe máy hơi.

Làm đồ gởi đi Lục tỉnh.

Công việc làm kỹ lưỡng mà giá rẻ.

NHÀ HÀNG NAM-KÌN

SIMON GÂM, *Chủ-nhơn*

Đường Lefèbvre, môn bài số 11, 13

— SAIGON —

Kính cáo Đồng-Bang,

Nhà hàng « NAM-KÌN » từ khi sáng lập tới nay nhờ ơn đồng-bang chiếu cố vừa giúp chút, nên ngày đêm qui khách tới lui đông đảo, nhiều khi không đủ chỗ hầu tiếp. Chẳng được đồng-bang thượng tưởng, chúng nhơn thì tôi càng kính nể chúng nầy, nên có suy tìm cách nào làm cho vừa lòng đẹp mắt qui khách, ngõ hầu đáp cơ tri ngộ ấy, chớ không như thường thế thấy khách đông thì vọng phá. Bởi vậy nên nay tôi mới mở rộng thêm từng lầu trên, sửa sang dọn dẹp lại từng dưới phân biệt cả nơi để đặng tiểu tiện, có chỗ để bày đại yến, đặng hầu tiếp qui khách khi chén rượu tiếng biệt, lúc bơn ta lấy trên cho xứng đáng. Mỗi tuần thứ bảy và Chúa-nhựt có tài tử giai nhân đờn ca để trợ hứng cho qui khách nữa.

Nhân vật đông trong bổn quán : người thì rành rẽ khuôn-phép vật đặng toàn đồ thượng phẩm tinh khiết.

Qui khách muốn ăn tháng, hoặc một buổi trưa hay buổi tối, hoặc luôn hai buổi thì có giá cả phân minh mà rẻ hơn các nơi ; Bổn quán cũng sẵn lòng lãnh đọn tiệc [illegible] tại chốn thành Saigon-Cholon hoặc trong lục châu.

Có các thứ bánh bán mỗi ngày.

Kính thỉnh đồng bang đến dùng thử một lần trước là giúp tôi nên nghiệp, sau sẽ thấy đều phương tiện như ý của đồng bang chẳng sai.

Simon GÂM, chủ-nhơn

Nhà hàng NAM-KÌN

11-13 rue Lefèbvre, Saigon

Hiệp Thành

Boulevard de la Somme n° 88

SAIGON

Là 1 nhà đóng giày tây và giày Annam đủ kiểu rất kỹ càng. Xin quí ông quí thầy dời gót đến tiệm tôi một lần thì rõ.

Thì tôi lấy làm cảm đội ơn vô cùng.

Chủ nhơn :

TRƯƠNG-VĂN-SÂU

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Nhiều kiểu [illegible] tại Tòa

Ở tại đường Viénot số 40 ngay chợ Saigon mới.

Hoàn-Mỹ [illegible]

HUỲNH-VĂN-NHUNG, kỹ-nghiệp.

Làm và bán đồ nữ trang theo kiểu kim-thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ở ăn trộn số chương bằng đồng ni-kên (Nickel) quí khách ở Lục-châu nên đến dùng đồ làm tại tiệm tôi, sẽ viết thư thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lấp tức Contre Remboursement, nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn-khải.

ĐÁNH DÂY THÉP
Để như vầy :
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
Cholon

DÂY THÉP NÓI
Số 638

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

ĐẠI DƯỢC PHÒNG

38, Rue de Canton, 38. — CHOLON

CÓ BÁN CÁC THỨ THUỐC CAO, ĐƠN, HOÀN, TÁN, BÀI, TÁN HIỆU NHƯ SAU NÀY

VỆ-SANH DƯỢC TỬU
(THUỐC RƯỢU NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG)

Thuốc rượu của tiệm Nhị-Thiên-Đường là một thứ thuốc rượu rất quí, do nơi niềm chanh ở tại Quảng Đông gởi lại ; thiên niên trường thọ đoạt tạo hóa chi công, cứu nay chẳng có thuốc rượu nào mà bổ hưởng nhơn thân điều hòa huyết mạch, dưỡng tráng tinh-thần, cho bằng thứ thuốc rượu này. Hễ uống mà thường thì mặt mày hồng nhuận, gái trai già trẻ, bốn mùa đều dùng được, thật nó là bổ Thánh-dược, công hiệu như thần.

Nếu uống thuốc rượu này thường thì dưỡng tiên trừ bá bịnh tinh-thần thường kiện, định dương toàn thân, khai ý kiến vị, mắt mo đều-đặng, sước da mịn-màng, những người mà tiên-thiên bất túc, hậu-thiên bất điều, thì nên uống nó cho thường mà bổ dưỡng.

Đờn bà mà vàng da ốm gầy thì nên dùng nó, hoặc muốn an thai bảo-sáng, thì uống thứ thuốc rượu này khỏi lo hậu hoạn.

Ấy là một thứ thuốc Vệ-Sanh rất nên bổ dưỡng.

SÂM NHUNG BỔI NGUYÊN VỆ SANH HOÀN
(THUỐC BỔ NGUYÊN DƯỠNG GIA SÂM NHUNG)

Thuốc hườn này là một phương thuốc của Tiên-Thánh để lại quân thân tả sử chế luyện phải phép, lại dùng vị Bảo-Lộc-Nhung và nhơn sâm, thiết là đại bổ nguyên thần. Bất cần là đờn ông đờn bà mà uống được thì khí huyết vận hành, tay chơn mạnh mẽ, thiết là một phương tư bổ rất hay đó. Hồn Dương mà tìm được phương thuốc rất hay nầy thiết là một vật bảo, rồi lại chọn lựa các thứ dược liệu hàng nhứt, thân theo phép một nửa thì luyện ra cho thành cao, còn một nửa thì nghiền tán ra cho thiệt nhỏ hòa với sâm nhung và mật ong làm ra hườn.

Xin chư tôn hãy mua mà dùng thử, thì mới biết rằng bổn Đường khéo chọn Sâm nhung và các thứ dược liệu hạng nhứt mà chế luyện rất tinh-bảo. Xin kể những chứng dùng được và cách dùng kể ra sau nầy : Đờn ông mà tiên-thiên hậu-thiên chẳng đủ, tinh thần hao kém, hoặc lo lắng nhiều việc mà tỳ vị hư yếu hoặc thần chí bất định, hoặc bị trường phòng hao huyết, thì phải nấu trái táo đem lấy nước mà uống với thuốc.

Phàm kẻ học trò dùng năng học tập, tư lao quá độ, tinh-thần hao kém, tư chí mỏi mệt, sự mỗi buổi sớm mai uống 1 hườn, chiều uống 1 hườn, bổ nông lâu chứng nào thì tinh thần mạnh mẽ, học thức ắt thông minh ; còn những người hoạn bán lo lắng đêm ngày, hễ uống 1 hườn thì tinh thần trung kiện, uống được nhiều rồi cầu thực cả đêm cũng không biết mỏi. Những người hết quá độ, thận hư khí suy, đàm ngăn bất khô-khô, thì phải dùng nước trà nóng mà uống thuốc.

Bất luận nam phụ lão ấu, khí huyết đều hư, hoặc già rồi mà thân suy khí yếu, gân cốt bải hoải, ăn uống chẳng ngon ; hoặc bị hàng đàm ngăn chặn hoặc trúng khí hư hàng mà phải sanh ho, thì phải dùng nước muối mãng mãng mà uống với thuốc. Đờn ông bị bạch trược, đờn bà bị bạch đới, hoặc đờn ông con trai nằm chiêm bao di-tình, phải dùng nước trà mà uống với hoàn thuốc. đờn ông thận-tinh đều lạnh, đờn bà mà tử-cung cũng lạnh thì rất khó mà kiếm con, mỗi buổi sớm mai và chiều đều phải uống một hườn, uống với nước trà.

Đờn bà mới đẻ phải uống một hườn cho bổ nguyên-khí.

Đờn bà mà bị tiểu sản (nằm bếp đẻ) thì khí huyết rất suy, hoặc đờn-bà mới đẻ mà khí huyết kém hao, phải uống thuốc nầy với rượu, hoặc với nước gừng hưởi.

Phàm uống thuốc nầy thì phải coi chứng bịnh chứng nặng nhẹ thế nào ; hễ nhẹ thì uống một hai hườn, còn nặng thì phải uống cho được lâu, thì tự nhiên âm dương điều hòa, tứ chi cường kiện, da thịt mịn màng, thần thể ắt trở nên mạnh mẽ.

Hễ uống thuốc hườn nầy thì phải [illegible] tánh ăng vật đều chẳng nên ăn.

Chư tôn muốn [illegible] nơi nầy mua cho thiệt chữ hiệu Nhị-Thiên-Đường và ông PHẬT-MẬP thì mới khỏi lầm.

Hộp kiến mỗi hộp 1 hoàn lớn giá là . . . $ 00
Hộp kiến hai hoàn nhỏ . . . 1 00
Hộp kiến 4 hoàn nhỏ giá . . 1 20
Hộp cây mun 2 hoàn nhỏ . . 0 60
Hộp cây mun 4 hoàn nhỏ . . 1 20

PHỤ-KHOA KIM-PHỤNG-HƯỜN

Phàm đờn-bà khác hơn đờn-ông thì chỉ có 2 đều : 1° đương kinh, 2° sanh-đẻ mà thôi. Nên hễ muốn sanh con thì trước hết phải lo cho đương kinh đều đặng. Nếu đương kinh chẳng đều thì khó mà có thai cho đặng. Ấy là phần nhiều gốc bởi người cảm, hoặc tại lo, rầu, buồn bực, ưa-muốn trong lòng, làm cho khí huyết hao mòn, sinh nhiều chứng bịnh, đều cũng do nơi đương kinh không đều mà ra.

Tiệm tôi đây, từ ngày đặng phương thuốc mầu-nhiệm của ông Tổ truyền lại đến nay, hằng gìn lòng giúp cho đời, lựa những thuốc tốt, gia công chế ra mà làm hườn để trị cho các chứng bịnh đờn-bà đều dùng đặng hết.

Còn như bình thời mà thường uống thuốc nầy, thì khí huyết đầy đủ, chẳng hề sanh bịnh mà rồi sanh con [illegible]

[illegible]

Chủ trị các chứng [illegible]

1° Đương-kinh hoặc trồi, hoặc sụt, hoặc ít, hoặc nhiều ;

2° Bạch-đới, Bạch-đàm, ra hoài không dứt ;

3° Đương-kinh hoặc vàng đỏ hoặc đen bầm ;

4° Khí huyết đều hư, đương kinh không có ;

5° Hoặc đương-kinh ra nhiều quá như nước lã bằng

6° Đương-kinh đi nghịch sanh ra thổ huyết, trong bụng thì đau ;

7° Thân thể chẳng yên, xây-xẩm mặt mày, ăn uống không tiêu ;

8° Đau lưng, mỏi cẳng, vàng mặt, ốm gầy ;

9° Thai động chẳng yên, trong bụng đau hoài ;

10° Đẻ rồi ứ huyết mà đau, hoặc là nhau không ra.

Cách dùng : Mỗi ngày phải uống 1 hườn, uống với nước trà. Còn đờn-bà đẻ thì phải dùng nước đái con nít mà uống với thuốc.

Cấm kỵ : Những đồ sống-sít, lạnh-lẻo, cũng là đồ rang nướng nóng-nảy độc-địa chẳng nên dùng.

Mỗi hộp 2 hườn giá là . . 1 $ 00

[illegible]

Ta nhơn thuốc Nhị-Thiên-Đường, Ông [illegible] VỆ-SANH, chế ra [illegible] thơm ngon ngọt, để cho con nít ăn trừ các chứng cam tích, sài trùng hay lắm.

Thường con nít nay có sanh trùng ít, nước da vàng, ốm yếu, bụng nổi gân xanh, đau bụng, lắm biếng ăn, hoặc tiêu ra bọt ;

Các chứng nói trên đây đều là bởi mang chứng cam-tích mà ra.

Vậy nên làm thứ bánh nầy để cho những con nít và người lớn ăn có ích lắm, có trùng lãi thì nó tiêu ra, như không có trùng lãi, mà thường ăn bánh nầy, mạnh tỳ-vị, da thịt càng tươi, nếu ăn đặng lâu chứng nào, thì càng ngày càng mập.

Chư-vị có mua thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn Ông-phật hiệu NHỊ THIÊN-ĐƯỜNG, mới phải là thứ thiệt, kẻo Đờn thư giả ăn vào thêm bịnh.

GIÁ LẺ :

Mỗi gói mười bánh . . 0 $ 10
Mỗi hộp 100 bánh . . 0 $ [illegible]

Epicerie & Mercerie

NGUYỄN-VĂN-BÂU

129, Rue d'Espagne, 129. — Saigon

BÁN SỈ BÁN LẺ

LỜI RAO CẦN YẾU

Tiệm tôi mới tiếp đặng « Mực Đen » (Encre Noire, Encre) và « Mực Tím » (Encre Violette) nhãn hiệu « Con Bướm-Đỏ » là Mực tốt nhứt [illegible] Mực nầy đựng ve tròn trên nút ve có dán giấy bông đỏ xậm, mới là Mực của tiệm tôi, vậy quý tôn có cần dùng Mực hiệu [illegible] thì nhớ nhãn « Con Bướm Đỏ » và ve tròn mới là Mực [illegible] chẳng đáng tiền mua dùng không được [illegible]

Tại tiệm tôi có bán đủ đồ gia vị, nào bánh hộp, bánh ngọt, [illegible], Sữa [illegible], Đường, Đồ hộp mới, đồ hộp [illegible], Cà-phê, Đường cát trắng, Savon Marseille, Savon Đầu con Rồng, dầu Essence de Menthe thứ lớn, Giấy Canon, Nón Canque trắng, giấy, viết, mực, đồ học trò đáng [illegible] Rượu chát trắng, Rượu Cognac, Rượu Champagne, Rượu cam, Rượu mận, Rượu khai vị, nước uống đã đã đang trong đàm tiệc và nhiều thứ nữa không thể [illegible] cho hết.

Kính cáo [illegible] rằng có tiệm nào [illegible] hơn

NGUYỄN-VĂN-BÂU,
chủ tiệm

SAIGON TAO-LY

TRẦN-THOẠI, Propriétaire

31, 33 Boulevard Charner 31, 33

SAIGON

Portugaise — Quincaillerie

Fourniture de toutes les matières grasses

Lampisterie à pétrole, essence, à acétylène et à électricité

Disques et Machines Phonographes

EXPORTATION, IMPORTATION ET EXPORTATION

HÔTEL DE CHOLON

Tân-Long lữ-quán

Kính cùng quí khách [illegible] tôi đặt một tiệm ngủ hiệu Hôtel de Cholon, An-nam xưng *Tân-Long lữ-quán*, ở đường Marins số 312, 4 từng phòng rộng mát và sạch sẽ lắm, từng dưới nhà hàng bán rượu tây và đồ hộp đủ thứ ; từng thứ nhì và thứ ba phòng ngủ, từng thứ tư để chiếu mát đặng cho quí khách hưởng gió cho thong thả.

Xin quí khách thừa tiện đi ghé đến tiệm tôi một lần thì rõ. Xin chiếu cố bất cám ơn.

Nay kính
Chủ-nhơn : Kha-Ư-Phiên

Khăn den tốt đẹp

Nhiều Bombay — Nhiều Tau và Bân nhứt hạng giá mỗi khăn . . . . . 3 $ 00
Cô thứ Bombay hạng nhì 2 20
Cô thứ Hong hạng thường mỗi khăn 1 50
Khăn kết tổ 8 lớp đến 4 lớp thôi.

Cắp tóc và đồ tóc có mới vừa khéo đa nhơ song muốn kết đính lại phải đo centeur đầu tóc mấy tất phải chỉ rõ và dùng mấy lớp phân biệt kỹ càng tôi sẽ làm y theo, rồi gởi lại tôi bằng Contre Remboursement, thì quí vị phải chịu tiền gởi, nếu gởi mandat trước cho tôi thì sẽ phí tôi chịu vì gởi Contre Remboursement nhà giấy xe hơn 10 kilomètres tôi rao bán nhiều lắm xin quí vị chiếu cố tôi rất cám ơn.

Adresse,
NGUYỄN-VĂN-BỘP,
Propriétaire à Sadec, Bình-thiên
à Laithiêu.

ARCHITECTE MAISON PHÚ TOÀN

ĐỒNG GIÀY TÂY VÀ AN-NAM

LÊ-VĂN-BỀN

CHỤP HÌNH VÀ RỌI HÌNH KA LỚN

— SAIGON —

Nhà buôn Vĩnh-xuân-Long

Tại Bạch-Liêu tỉnh *Thanh-mỹ* (Giadinh) [illegible] Vĩnh-xuân-Long [illegible]

NGUYỄN VĂN [illegible]
Marchand de [illegible]

NHÀ MÁY XAY LÚA GẠO THỜI

NAM-THUẬN-AN

M. NG.-CHIỂU-THÔNG

Ở góc đường Bonnard và đường Pellerin

Dây thép nói số 729
Dây thép thường : Thông Cholon
Binhtây
Máy xay chạy bằng mà-dơ điện-khí tinh nhà

TIỆM BÁN HÀNG BẮC

Đường Paul Blanchy số 11 và 13, gần nhà máy nước lạnh. — SAIGON

Kính trình quí ông, quí bà đặng rõ-bổn tiệm mới nhận được nhiều món hàng ngoài Bắc gởi vô như sau nầy :

Đồ đồng : Các thứ lư chơn, lư mắc trà, chân đèn, [illegible] cẩm bông và chậu trồng kiểu vân vân...

Đồ cẩn và *đồ chạm lam bằng cây gỗ* và [illegible] cẩn và chạm, tủ thờ và tủ để salon, các thứ liễn câu đối và vân, bình phương, thọ bình, hoành, và khay, cùng các thứ ghế salon ngồi chơi trọn bộ (1 bàn, 2 trường kỷ và 4 ghế, và thứ ghế salon thường (1 bàn và ghế)

Đồ làm theo kiểu kim thời và thanh nhã.

Đồ thêu : Giải giường, nắp bàn, tranh, áo gối và các thứ đồ chưng trong nhà làm rất tinh xảo và bán giá hạ hơn các tiệm khác.

Như quí ông, quí bà ở Lục-Châu có vì chơi Saigon tin mời các ngày quí bộ lại coi, như muốn mua hoặc đặt bổn tiệm, đã sẵn có đủ kiểu, và xin bớt lòng tiếp rước.

Chủ nhân kính cáo.
PHÙNG-VĂN-XUÂN.

SONG-MỸ KỲ-DUYÊN

(Tiếp theo)

Đương còn ngẩn ngơ thì thấy trước mặt có một người cỡi ngựa đến sau lưng có vài ba đứa tùy tùng. Hai đàng nhìn nhau cả mừng. Người ấy nói : Anh Tiến Tiên đến chốn nầy làm gì ? Tô-hữu-Bạch nói : Tôi trường là vì chuyện tôi nói không viết được. Người ấy nói : Bấy lâu không được gặp anh, lòng thương tưởng nhớ, ở đây cách tỷ xá không xa, nay đã gặp nhau, xin mời anh lại nhà nói chuyện. Tô-hữu-Bạch nói : Nhà anh ở nơi nào ? Người ấy dơ tay chỉ trong xóm mà rằng : Nhà tôi ở đó. Tô-hữu-Bạch nói : Không nói giấu gì anh, thầy trò tôi người ngựa đến đây cả, đương tính kiếm chốn nghỉ chơn nay nhà anh đã gần đây thì tốt lắm. Người ấy cả mừng bảo cùng Tô-hữu-Bạch so dây ngựa đồng đi.

Người ấy là ai ? Chánh là người trung bộ với Tô-hữu-Bạch tên là Tô-Song, tên chữ là Hữu-Đức. Tô-Song tuy học hành không được giỏi lắm, nhưng mà tánh tình hào hiệp, ưa khách thương tài, vả lại nhà giàu có, rộng lòng dư dả, nên đối với lẽ tiếp khách, có phần sốt sắn lắm. nay nhơn vì vợ mới mất, đi vào thành lựa chốn cầu thân, khi về vừa gặp Tô-hữu-Bạch bơn mới đến nơi. Khi tới trước cửa hai người đồng xuống ngựa. Tô-Song mời vào nhà trong rồi bảo người nhà mau đi đón rước cho Tô-hữu-Bạch dùng. Gia nhơn vâng dạ giây lát có cơm rượu đem lên. Hữu-Đức nói : Bấy lâu nay tôn tích anh như mây ngàn hạc nội muốn đến tìm mà không biết tìm ở đâu, nay sao anh lại ở chốn nầy ? Tô-hữu-Bạch nói : Tôi từ khi bỏ sự khoa cử đến sau thì gặp ông chủ đi tuần ở đất Bỏ vỗ đâu ghe lại bắt tôi đồng đi với người về Kinh, tôi nhơn ở đó cũng không bứng thú gì nên vâng chịu đi không dè ra tới nửa đàng thì gặp việc ngăn trở nên chi không thể giữ lời ước được, chủ tôi vì chữ tín không được nên bỏ đi, tôi bèn ở đâu nơi nhà bạn, nay nhơn có việc muốn trở về thành, chẳng ngờ lại gặp anh ở đây, anh đi vào thành có việc chi, đến nay mới về vậy ?

Tô-hữu-Đức nói : « Không nói giấu gì anh, ngày trước em đi thi đỗ chẳng qua đi lấy cớ, bịt mắt thế gian chớ tự biết làm sao bì được đại tài của ngô-huynh cao chiếm bảng vàng, tay vinh nhánh quế. Tô-hữu-Bạch nói : Thôi anh đừng cười em làm chi, khoa trường đã rớt, đỉnh thì mong gì. Hữu-Đức nói : « Anh bỏ nhà đi đã lâu, nên còn chưa biết, bữa trước quyển văn của anh thầy đã lấy đỗ lại rồi. Tô-hữu-Bạch nói : Có lẽ nào thế. Hữu-Đức nói : Chính con mắt em thấy rõ ràng, lẽ nào lại nói giấu anh sao. Tô-hữu-Bạch nói : Tôn-sư đã đem mình đi bơ kẻ sang, thì làm sao mà làm được việc tốt ấy. Hữu-Đức nói : Nghe đâu đều ấy là ý của Ngô-hàng-Lâm, khi đầu vì người thấy anh không chịu nhậu sự hôn nhơn nên chi mới làm sự trái lẽ ấy, nhưng ít ngày sau lương tâm phát động, người vẫn bắt rằng : Sự tử hôn cũng không phải tội tình gì, lại thấy anh làm thinh đi ra, không nói chống trả lại người, nên chi tâm lòng không nở liền nói với thầy lấy đỗ lại cho anh. Tô-hữu-Bạch cười nói : Quả có như thế ấy ? Hữu-Đức nói : Người thơ lại và phu trường đều thấy cả, chớ không phải một mình em thấy. Tô-hữu-Bạch nghe rồi cả mừng tay cầm chén rượu lớn uống một hơi hết mà không hay. Hữu-Đức nói : Cũng chưa đáng mừng cho lắm, còn chờ đến thu sang đây mới đáng mừng cho. Tô-hữu-Bạch nói : Em có phải vì sự đậu rớt mà mừng đâu, mừng là mừng chuyện khác kia chớ. Hữu-Đức nói : Em trường không còn chuyện chi là đáng mừng cho hơn nữa ? Tô-hữu-Bạch nói : Tiểu đệ nhơn có một việc muốn cầu đến Lão Ngô, nhưng đương [illegible] ông ta chưa người giận chi, khó thấy mặt cùng nhau, nay được người ta thương lấy, còn chi mà mừng. Hữu-Đức cười nói : Hay là anh toan nói tới [illegible] Ngô-hàng-Lâm chăng ? Người nầy đã có chồng rồi. Tô-hữu-Bạch nói : Không phải vậy. Tô-hữu-Đức nói : Không phải thì, hay là anh biết ông có quyền trong thị trường, định tới bắt vợ để nhận ngài là môn sanh chăng ? Tô-hữu-Bạch cười mà không trả lời. Tô-hữu-Đức nói : Hay là vì cớ khác ? Tô-hữu-Bạch cũng làm thinh cứ việc cực. Hữu-Đức nói : Tôi mới đem tin mừng cho anh, anh có việc mừng sao lại giấu tôi mà không nói, tôi với anh là bạn thâm giao, anh nói cho tôi hay có lẽ nào tôi phá hư việc anh sao, còn như có thể giúp được tôi cũng sẵn ra giúp cho. Tô-hữu-Bạch bấy giờ lòng mừng hớn hở lại có hơi rượu vào bèn nói rằng : Em sao cũng phải như anh dạy chỉ cho, chẳng có lẽ nào gián. Vấn cư có một đoạn hơn nhơn muốn nhờ Ngô-công tác phát cho. Hữu-Đức nghe nói nghĩ một hồi rồi nói : Hay là anh toan nói ở ý ta làm mai cho gái ông Bạch Thị Lang cho anh Tô-hữu-Bạch cả cười nói : Anh thật là người thần.

(Sau sẽ tiếp theo)

Imp. du Journal Français Thôn-Báo 11, rue Mac-Mahon — Tháng 3.1929 — Le Gérant : NGUYỄN-KIM-ĐỊNH